

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.12.21.
COM(2016) 826 final

2016/0414 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a pénzmosással szembeni büntetőjogi fellépésről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európai Unió területén és azon túl a közelmúltban elkövetett támadások nyilvánvalóvá tették az EU számára, hogy a terrorizmus megelőzésére és leküzdésére irányuló erőfeszítéseit valamennyi szakpolitikára ki kell terjesztenie. A terrorista szervezeteknek és a szervezett bűnözésnek pénzügyi forrásokra van szükségük hálózataik fenntartásához, az új tagok toborzásához és a terrorista cselekmények elkövetéséhez. A terrorizmus finanszírozási forrásainak felszámolása, a terroristák számára a lelepleződés elkerülésének megnehezítése az ilyen források használatakor, valamint a pénzügyi tranzakciókkal kapcsolatos releváns információk felhasználása egytől egyig meghatározó eleme a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelemnek.

A terrorizmusfinanszírozás problémája nem új keletű kihívás. Az Európai Unió már jelenleg is több eszközzel lép fel ellene, ideértve a hatályos büntetőjogi szabályokat, a bűnüldöző hatóságok közötti együttműködést, a releváns információk cseréjét lehetővé tevő eljárásokat, valamint a pénzmosás megelőzését és leküzdését célzó jogszabályokat, amelyek megerősítése állandó törekvés.

A terrorizmusfinanszírozás jellege azonban folyamatosan változik, és az EU-nak határozott, gyors és átfogó intézkedéseket kell hoznia a hatályos jogi keret korszerűsítése érdekében, ezáltal biztosítva a szabályok valamennyi érintett fél általi, teljes körű végrehajtását, illetve az észlelt hiányosságok kiküszöbölését. Szorosabbra kell fűzni továbbá az illetékes hatóságok közötti, a határokon átnyúló és a releváns uniós ügynökségekkel folytatott együttműködést az Unióban, hogy javuljon az információterjesztés és fel lehessen kutatni a terrorizmus finanszírozóit.

A terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem fokozásáról szóló, 2016. február 2-i bizottsági cselekvési tervben¹ előirányzott jelenlegi irányelvjavaslat a pénzmosás büntetőjogi eszközökkel történő leküzdését célozza. A javasolt irányelv e cél elérése érdekében végrehajtja az e területre vonatkozó nemzetközi kötelezettségeket, köztük például az Európa Tanács pénzmosásról, a bűncselekményből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról, valamint a terrorizmus finanszírozásáról szóló 2005-ös egyezményében (CETS 198. sz., Varsói Egyezmény), illetve a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) vonatkozó ajánlásaiban foglaltakat.

Az uniós szinten meglévő eszközök (különösen a 2001/500/IB kerethatározat²) hatálya korlátozott, és ezek nem garantálják átfogó módon a pénzmosási bűncselekmények büntetni rendeltségét. A pénzmosás valamennyi tagállamban bűncselekménynek minősül, ugyanakkor jelentős különbségek mutatkoznak az arra vonatkozó meghatározások között, hogy mi minősül pénzmosásnak, mik az alaphűncselekmények (azok a mögöttes büntetendő cselekmények, amelyek eredményeképpen létrejön a pénzmosás tárgyát képező vagyon), illetve milyen mértékűek a szankciók. A hatályos jogi keret nem átfogó és nem elég koherens ahhoz, hogy teljeskörűen hatékony legyen. A bűnözők és a terroristák a jogi keretek közötti

¹ COM(2016) 50 final, 2016. február 2.

² A Tanács 2001/500/IB kerethatározata (2001. június 26.) a pénzmosásról, valamint a bűncselekményhez felhasznált eszközök és az abból származó jövedelmek azonosításáról, felkutatásáról, befagyasztásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról (HL L 182., 2001.7.5., 1. o.).

különbségekkel visszaélve ott hajthatják végre pénzügyi tranzakcióikat, ahol a pénzmosás elleni intézkedéseket a legenyhébbnek vélik.

Operatív szempontból még nagyobb jelentőséggel bír, hogy a pénzmosási bűncselekmények meghatározása, hatálya és szankciói terén mutatkozó eltérések a nemzeti hatóságok közötti, határokon átnyúló rendőrségi és igazságügyi együttműködésre, illetve információcserére is kihatnak. Az alpbűncselekmények hatályát illetően fennálló különbségek például megnehezítik, hogy egy adott tagállam pénzügyi információs egységei és bűnüldöző hatóságai összehangolják tevékenységüket más uniós joghatóságokkal a határokon átnyúló pénzmosás kezelése érdekében (pl. az adóbűncselekményekkel kapcsolatos pénzmosás tekintetében). A jelenlegi javaslat előkészítése során folytatott konzultáció keretében a bűnüldözési területen dolgozó szakemberek – többek között az Europol és az Eurojust munkatársai is – arról számoltak be, hogy az egyes tagállami jogokban nem egységes e cselekmény bűncselekménnyé nyilvánítása, ami gátolja a hatékony rendőrségi együttműködést és a határokon átnyúló nyomozásokat.

A bűnözők és a bűnszervezetek tevékenységének célja a nyereségszerzés. A pénzmosás alapvetően azt jelenti, hogy a határokon átnyúló különböző jogellenes tevékenységek – például a kábítószer-kereskedelem, az emberkereskedelem, a tiltott fegyverkereskedelem vagy a korrupció – révén termelt nyereséget vagyon megszerzésére, átalakítására vagy átruházására használják, elfedve e vagyon valódi eredetét, és ezáltal az ilyen bűncselekményekből származó bevételeket becsatornázzák a legális gazdaságba. A pénzmosás lehetővé teszi a bűnözők számára, hogy jogellenes tevékenységüket saját hasznukra fordítsák és fenntartsák műveleteiket. A pénzmosásra adott megerősített büntetőjogi válaszlépések hozzájárulnak a bűnözés pénzügyi ösztönzőivel szembeni fellépéshez.

Az ENSZ becslései szerint a bűncselekményekből származó jövedelem teljes összege világszinten 2009-ben megközelítőleg 2 100 milliárd USD-t tett ki, vagyis a globális GDP 3,6 %-ának felelt meg³. Az Európai Unió legnagyobb illegális piacain – amelyekre vonatkozóan rendelkezésre állnak adatok – a bűncselekményekből származó jövedelem nagyságrendileg 110 milliárd EUR-ra becsülhető⁴. Jelenleg az Unióban visszaszerzett pénzösszeg csupán töredéke a bűncselekményből származó jövedelem becsült teljes összegének⁵.

A terrorcselekményekben részt vevő egyének és csoportok bűnözői hálózatokon keresztül vagy bűncselekményekben való részvétel útján finanszírozzák tevékenységüket, majd pénzmosási technikákat alkalmaznak a pénzeszközök átalakítására, illegális eredetük eltitkolására, vagy a további műveleteik finanszírozásához szükséges források megszerzésére. Ez jelentősen növeli a szervezett bűnözés vonzerejét. Számos, Európában működő terrorista sejt bűnözői forrásokból – például kábítószer-kereskedelemből, kulturális javak tiltott kereskedelméből vagy csalárd hitelkérelmekből – jut forrásokhoz. A nagy terrorista

³ Az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala, „Estimating illicit financial flows resulting from drug trafficking and other transnational organised crime” (A kábítószer-kereskedelemből és a transznacionális szervezett bűnözés egyéb formáiból származó illegális pénzmozgásokra vonatkozó becslés), 2011. október.

⁴ „From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe” (Az illegális piactól a legális üzleti tevékenységig: európai körkép a szervezett bűnözésről), a szervezett bűnözés feltérképezésére irányuló OCP projekt zárójelentése, 2015. március.

⁵ Az Europol jelentése: „Does crime still pay? Criminal asset recovery in the EU. Survey of statistical information 2010-2014” (Még mindig jól fizető üzlet a bűnözés? Vagyonvisszaszerzés az EU-ban. A 2010–2014 közötti statisztikai adatok áttekintése), 2016. július.

szervezetek különböző formában bűncselekményeket is felhasználnak a terrorista cselekmények finanszírozására. Emellett a terroristák a szükséges logisztikai eszközeiket bűnszervezetektől – például hamis okmányok vagy tűzfegyverek vásárlásával – is beszerezhetik, aminek nyomán ezek a bűnözői csoportok pénzmosással legalizálhatják az ilyen ügyletekből származó nyereségüket. Egy megerősített uniós keret tehát hozzájárulna a terrorizmusfinanszírozás hatékonyabb kezeléséhez, és mérsékelné a terrorista szervezetek jelentette fenyegetést, mivel korlátozná a tevékenységük finanszírozására vonatkozó kapacitásukat.

A pénzmosás bűncselekményként való meghatározására vonatkozó minimumszabályok bevezetése, e meghatározásnak a terrorista bűncselekményekre és az egyéb súlyos büntetendő cselekményekre való alkalmazása, valamint a kapcsolódó szankciók közelítése Európa-szerte megerősíti majd a pénzmosás elleni hatályos uniós büntetőjogi keretet. A javasolt irányelv javítani fogja a határokon átnyúló meglévő együttműködést és az illetékes hatóságok közötti információcserét, továbbá segít megelőzni, hogy a bűnözők visszaéljenek a nemzeti jogi keretek közötti különbségekkel. Ezek az intézkedések megerősítik az EU pénzmosás elleni küzdelemre vonatkozó jogi keretét, javítják a jogérvényesítést, és nagyobb visszatartó erővel hatnak a terrorista, illetve büntetendő cselekményekre. Hatékonyabbá válik tehát a szervezett bűnözéssel és a terrorizmusfinanszírozással szembeni fellépés, és ilyen módon fokozódik mind az EU belső biztonsága, mind az uniós polgárok biztonsága.

- **A vonatkozó nemzetközi normák és kötelezettségek végrehajtásának, valamint a pénzmosás hatékony kezelésének szükségessége**

Ez a javaslat a Varsói Egyezményben, illetve a Pénzügyi Akció Munkacsoport ajánlásaiban foglalt, a pénzmosás büntetni rendeltiségével kapcsolatos nemzetközi követelmények teljesítésére irányul.

A Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF)⁶ 3. ajánlása felszólítja az országokat, hogy a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott kereskedelme elleni 1988-as ENSZ-egyezmény (a továbbiakban: a bécsi egyezmény), valamint a nemzetközi szervezett bűnözés elleni 2001-es ENSZ-egyezmény (a továbbiakban: a palermói egyezmény) alapján minősítsék bűncselekménynek a pénzmosást. Az ajánlás értelmében az országoknak bűncselekménynek kell minősíteniük az összes súlyos bűncselekményből származó jövedelem tisztára mosását, az alapbűncselekmények lehető legszélesebb körét lefedve (jegyzékbe kell foglalni az alapbűncselekmények kategóriáit, mint például terrorizmus – beleértve a terrorizmusfinanszírozást –, emberkereskedelem és migráncscsempészet, tiltott fegyverkereskedelem, környezeti bűnözés, csalás, korrupció vagy adóbűncselekmény). E cél elérésének módját ugyanakkor az országok maguk választhatják meg. Az ajánlás lehetővé teszi az országok számára, hogy az alapbűncselekményt elkövető személy esetében eltekintsenek a pénzmosás bűncselekménye miatti felelősségre vonástól, továbbá előírja, hogy az országok biztosítsák a természetes személyekre kiróható hatékony, arányos és elrettentő erejű büntetőjogi szankciókat, valamint a jogi személyek büntetőjogi (vagy polgári jogi vagy közigazgatási jogi) felelősségét. Az ajánlás továbbá szorgalmazza a járulékos cselekmények – például az elkövetésben való részvétel, az elkövetésre való szövetkezés, a kísérlet, a bűnségély és a felbujtás, az elkövetés elősegítése és ajánlása – bűncselekménnyé nyilvánítását, amennyiben ezt a nemzeti jog alapelvei lehetővé teszik.

⁶ Az FATF a legjelentősebb nemzetközi standardalkotó testület a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem terén. Az Európai Bizottság és 15 tagállam tagja az FATF-nek, a másik 13 tagállam pedig a MONEYVAL nevű, az FATF-hez hasonló jellegű regionális szakértői bizottságnak, amely kölcsönös és önértékelések keretében vizsgálja az Európa Tanács tagállamaiban hatályban lévő, pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni intézkedéseket.

A Varsói Egyezmény a pénzmosásról szóló legátfogóbb nemzetközi egyezmény (amely rendelkezéseket tartalmaz többek között a pénzmosás büntetni rendeltségéről, a vagyonbefagyasztásról és -elkobzásról, valamint a nemzetközi együttműködésről). A Varsói Egyezmény olyan jogalkotási aktusok elfogadására kéri fel a részes feleket, amelyek elősegítik a pénzmosás megelőzését, nyomozását és büntetőeljárás alá vonását, valamint megkönnyítik a bűncselekményből származó jövedelem és a bűncselekményhez felhasznált eszközök hatékony befagyasztását és elkobzását. Az egyezmény több vonatkozásban is meghaladja az FATF ajánlásaiban foglalt követelményeket: nem vizsgálja, hogy az alaphűncselekmény a pénzmosási bűncselekmény helye szerinti ország büntetőjogi joghatósága alá tartozik-e, így lehetővé teszi az országok számára a szándékosság alacsonyabb szintjének alkalmazását, emellett előírja az országoknak annak biztosítását, hogy az alaphűncselekmény miatti korábbi vagy egyidejű büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet, illetve az alaphűncselekmény pontos megállapítása ne képezze a pénzmosás miatti büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet előfeltételét.

A Varsói Egyezményt 26 uniós tagállam írta alá, és ezek közül mindeddig csak 17 erősítette meg. Az EU aláírta, ám még nem erősítette meg az egyezményt. A jelenlegi irányelvjavaslat fontos lépés lenne a Varsói Egyezmény Unió általi megerősítése felé.

Ez a javaslat a fentiekben említett nemzetközi követelmények teljesítését célozza, és bizonyos területeken meg is haladja azokat: meghatározza a maximális szankciók minimális szintjét, valamint bűncselekménynek minősíti a saját pénz mosását – amikor a bűncselekményből származó vagyont tisztára mosó személy egyben az alaphűncselekmény elkövetője –, bár a saját pénz mosásának fogalmát a jövedelem átalakítására vagy átruházására, illetve eltitkolására vagy leplezésére korlátozza. Az FATF által, illetve a Varsói Egyezményben meghatározott alaphűncselekmények listája szerinti általános bűncselekmény-kategóriákon túl a jelenlegi javaslatban szereplő lista magában foglalja a számítástechnikai bűnözést és azokat a bűncselekményeket, amelyek alaphűncselekményét uniós jogszabály határozza meg, hivatkozva a releváns uniós jogi aktusokra.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javaslat a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni globális küzdelem részét képezi azáltal, hogy végrehajtja az e területtel kapcsolatos nemzetközi normákat kidolgozó és azok végrehajtását előmozdító kormányközi testület, a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) 3. ajánlását, valamint a releváns nemzetközi egyezményeket. A javaslat egyúttal az uniós szintű átfogóbb erőfeszítéseknek is része, amelyek a bűnszervezetekkel és a terrorizmus finanszírozóival szembeni megtorló intézkedések megerősítése révén küzdenek a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás ellen.

A 2015 áprilisában elfogadott európai biztonsági stratégia⁷ további intézkedéseket sürgetett a terrorizmusfinanszírozás és pénzmosás elleni küzdelem terén. Kiemelve, hogy „a szervezett bűnözés elsődleges célja a profitszerzés”, az európai biztonsági stratégia a szervezett bűnözés finanszírozásával szembeni fellépésre vonatkozó bűnüldözési kapacitások megerősítését szorgalmazza, és hangsúlyozza, hogy „nemzetközi bűnözői hálózatok jogszerű üzleti tevékenységek mögé rejtik nyereségük forrását, ezért fel kell lépni a szervezett bűnözés legális gazdaságba történő beépülése ellen”. Az európai biztonsági stratégia egyúttal a terrorizmus és a szervezett bűnözés közötti kapcsolat kezelésére is törekszik, és rámutat, hogy a szervezett bűnözés segíti a terrorizmust olyan csatornákon keresztül, mint a fegyverek szállítása, a kábítószer-csempészetből történő finanszírozás, valamint a pénzügyi piacokra való beszivárgás.

⁷ COM(2015) 185 final, 2015. április 28.

A Bizottság 2016. február 2-án cselekvési tervet terjesztett elő a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem további fokozásáról. Az ebben előírányzott kulcsfontosságú intézkedések között szerepel egy olyan irányelvjavaslat esetleges előterjesztésének mérlegelése, amely minimumszabályokat vezetne be a pénzmosás bűncselekményének meghatározására vonatkozóan (hogy a meghatározás a terrorista bűncselekményekre és más súlyos bűncselekményekre is kiterjedjen), valamint közelítené a szankciókat. Ez azon a megfontoláson alapul, hogy a terroristák gyakran finanszírozzák tevékenységeiket bűncselekményből származó jövedelemből, aminek folyamán pénzmosási technikákat használnak. A pénzmosás bűncselekménynek minősítése tehát hozzájárulna a terrorizmusfinanszírozás elleni fellépéshez.

Az Európai Parlament a korrupció elleni küzdelemről és a CRIM bizottság állásfoglalásának nyomon követéséről szóló 2016. október 25-i állásfoglalásában (2015/2110(INI))⁸ szintén kiemelte, hogy a büntetendő cselekményben való részvétel összefüggésben állhat a terrorista bűncselekményekkel, és a terrorizmus elleni küzdelem sikere érdekében a szervezett bűnözéssel és a pénzmosással szembeni fellépés uniós jogi keretének megerősítését szorgalmazta.

Ez a javaslat megerősíti a pénzügyi rendszerrel való, pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljából elkövetett visszaélések felderítésére, felszámolására és megelőzésére irányuló meglévő intézkedéseket, elsősorban a negyedik pénzmosási irányelvet⁹ – amely meghatározza a pénzügyi rendszerrel való, pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási célú visszaélések megelőzését szolgáló szabályokat –, illetve a pénzáttulalásokról szóló rendeletet¹⁰. A negyedik pénzmosási irányelv és az (EU) 2015/847 rendelet átültetési határidejét 2017. január 1-jére előrehozták. 2016. július 5-én a negyedik pénzmosási irányelv kapcsán több módosítási javaslat előterjesztésére került sor¹¹, amelyek a pénzmosás megelőzésére vonatkozó keret megerősítésére irányultak, mindenekelőtt a felmerülő kockázatok kezelése és az illetékes hatóságok adatokhoz való hozzáférésre, illetve információcserére vonatkozó kapacitásainak bővítése révén.

Ezek a jogi eszközök segítenek megelőzni a pénzmosást, és elősegítik a pénzmosási ügyekben folytatott nyomozásokat. Ezzel szemben nem terjednek ki a jelenlegi kezdeményezés tárgyára, vagyis arra, hogy a pénzmosás bűncselekményének nincs egyetlen egységes meghatározása, és e bűncselekményt eltérő típusú és mértékű szankciókkal sújtják az Unióban. A javasolt irányelv társjogalkotók általi elfogadását követően, a Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy szükség van-e a negyedik pénzmosási irányelv felülvizsgálatára annak érdekében, hogy a „büntetendő cselekmény” fogalommeghatározását az elfogadandó irányelvben foglaltakhoz igazítsák.

Emellett ez a javaslat megerősíti és kiegészíti a terrorista csoportokhoz kapcsolható bűncselekményekre vonatkozó büntetőjogi keretet, különösen a terrorizmus elleni küzdelemről szóló irányelvre irányuló javaslatot¹², amely átfogóan határozza meg a

⁸ Az Európai Parlament 2013. október 23-i állásfoglalása a szervezett bűnözés, a korrupció és a pénzmosás problémájáról: megvalósítandó intézkedésekre és kezdeményezésekre vonatkozó ajánlások (2013/2107(INI)).

⁹ Az (EU) 2015/849 irányelv a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről (HL L 141., 2015.6.5.).

¹⁰ Az (EU) 2015/847 rendelet a pénzáttulalásokat kísérő adatokról és az 1781/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5.).

¹¹ COM(2016) 450 final, 2016. július 5.

¹² COM(2015) 625 final, 2015. december 2.

terrorizmusfinanszírozást: a terrorista bűncselekményeken túl a terrorista cselekményekhez kapcsolódó bűncselekményeket – például a terroristák toborzását, kiképzését és a terrorista propagandát – is felöleli.

A jelenlegi javaslat ugyancsak megerősíti a szervezett bűnözés elleni küzdelmet, mivel kiegészíti a 2014/42/EU irányelvet¹³, amely a bűncselekményből származó jövedelemnek az EU-n belüli felderítésére, felkutatására és elkobzására vonatkozó minimumszabályok bevezetését célozza, valamint a 2008/841/IB kerethatározatot¹⁴, amely bűncselekménynek minősíti a bűnszervezetben való részvételt és a védelmi pénz szedését.

Ezen túlmenően a mostani javaslat további olyan uniós jogi aktusokat is kiegészítene, amelyek előírják a tagállamoknak, hogy minősítsék bűncselekménynek a pénzmosás bizonyos formáit. Az irányelv részben fel fogja váltani a 2001/500/IB kerethatározatot¹⁵ az e javaslat hatálya alá tartozó tagállamok vonatkozásában. A kerethatározat célja a vagyoneklobzásra és a pénzmosás bizonyos formáira vonatkozó nemzeti szabályok közelítése, amelyeket a tagállamoknak az Európa Tanács pénzmosásról, a bűncselekményből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló 1990-es egyezménye értelmében kellett elfogadniuk.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javasolt irányelv összhangban áll az Unió szakpolitikai céljaival, különös tekintettel a következőkre:

- Az Unió pénzügyi érdekeit érintő bűncselekmények elleni küzdelem. Az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikkén alapuló, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény második jegyzőkönyve előírja a tagállamok számára, hogy minősítsék bűncselekménynek az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezményben, illetve az annak jegyzőkönyveiben meghatározott, az Unió pénzügyi érdekeit érintő bűncselekményekből – például csalásból vagy korrupcióból – származó jövedelem tisztára mosását. 2012 júliusában a Bizottság javaslatot terjesztett elő az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló irányelvre¹⁶, amely felváltaná az egyezményt és annak jegyzőkönyveit a részes tagállamok vonatkozásában. A javaslat az Unió pénzügyi érdekeit érintő új bűncselekményeket határoz meg, valamint előírja az ilyen bűncselekményekből származó jövedelem tisztára mosásának büntetni rendeltségét. A jelenlegi javaslat nem érinti a pénzmosásra vonatkozó büntetőjogi szabályokat.
- A kábítószer kereskedelme, fogyasztása és hozzáférhetősége elleni küzdelem, a 2013–2020-as időszakra szóló, kábítószer elleni uniós stratégiában¹⁷ foglaltak szerint.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/42/EU irányelve a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról (HL L 127., 2014.4.29.).

¹⁴ A Tanács 2008/841/IB kerethatározata (2008. október 24.) a szervezett bűnözés elleni küzdelemről (HL L 300., 2008.11.11., 42. o.).

¹⁵ A Tanács 2001/500/IB kerethatározata (2001. június 26.) a pénzmosásról, valamint a bűncselekményhez felhasznált eszközök és az abból származó jövedelmek azonosításáról, felkutatásáról, befagyasztásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról (HL L 182., 2001.7.5., 1. o.).

¹⁶ COM(2012) 363 final, 2012. június 11.

¹⁷ A kábítószer elleni uniós stratégia (2013–2020) (HL C 402., 2012.12.29.).

- A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme és a hasonló büntetendő cselekmények elleni küzdelem. A Bizottság 2016-ban „A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv” című közleményében¹⁸ felszólította a tagállamokat a pénzmosásra vonatkozó nemzeti jogszabályaik felülvizsgálatára annak biztosítása érdekében, hogy a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelméhez kapcsolódó bűncselekmények alapbűncselekménynek minősüljenek.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

E javaslat jogalapja az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdése, amely a pénzmosást több államra kiterjedő vonatkozású bűncselekményként határozza meg. Ez a rendelkezés lehetővé teszi az Európai Parlament és a Tanács számára, hogy rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelvekben megállapítsák a pénzmosás meghatározására vonatkozó szükséges minimumszabályokat.

• Változó geometria

A pénzmosásról, valamint a bűncselekményhez felhasznált eszközök és az abból származó jövedelmek azonosításáról, felkutatásáról, befagyasztásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló, jelenleg hatályos 2001/500/IB kerethatározat valamennyi tagállamban alkalmazandó.

Az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyvvel összhangban az Egyesült Királyság és Írország dönthet úgy, hogy részt vesz e javaslat elfogadásában. Erre a javaslat elfogadását követően is lehetőségük van.

A Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv szerint Dánia nem vesz részt az EUMSZ V. címe szerinti intézkedéseknek a Tanács által történő elfogadásában (ez nem vonatkozik „az azon harmadik országokat meghatározó intézkedésekre, amelyek állampolgárainak a tagállamok külső határainak átlépésekor vízummal kell rendelkezniük, illetve azokra az intézkedésekre, amelyek az egységes vízumformátumra vonatkoznak”). Ezért a jelenleg hatályos rendelkezések szerint Dánia nem vesz részt e javaslat elfogadásában és az rá nézve nem lesz kötelező.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

A bűnözők és a terrorizmus finanszírozói könnyűszerrel mozgathatják pénzeszközeiket a tagállamok között, hogy ezáltal elfedjék vagyonuk illegális eredetét. A bűnszervezetek és a terrorista hálózatok több tagállamra kiterjedő tevékenységet folytatnak. Az illegálisan szerzett jövedelem jelentős részét az európai legális gazdaságban mossák tisztára. A szervezett bűnözésből származó forrásokból eszközölt beruházásokra csaknem valamennyi uniós tagállam tekintetében vannak bizonyítékok¹⁹.

A bűnszervezetek egyre nagyobb mértékben a jövedelmet létrehozó bűncselekmény elkövetése szerinti tagállamtól eltérő tagállamokban rejtik el és fektetik be pénzeszközeiket²⁰.

¹⁸ COM(2016) 87 final, 2016. február 26.

¹⁹ „From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe” (Az illegális piactól a legális üzleti tevékenységig: európai körkép a szervezett bűnözésről), a szervezett bűnözés feltérképezésére irányuló OCP projekt zárójelentése, 2015. március.

²⁰ Lásd ugyanott.

Ez jócskán megnehezíti az illetékes hatóságok számára az uniós dimenziójú súlyos és szervezett bűnözés elleni, az EU egészére kiterjedő küzdelmet, emellett a belső piac működésére is kihat, mivel a jogszerűen működő vállalkozásokat hátrányba hozva torzítja a versenyt és aláássa a pénzügyi rendszer iránti bizalmat.

A pénzmosás határokon átnyúló dimenziója a pénzmosási ügyekkel foglalkozó közigazgatási szervek és gyakorló szakemberek mindennapi munkája során is érzékelhető: az uniós tagállamok pénzügyi információs egységei – amelyek a pénzmosással vagy terrorizmusfinanszírozással való kapcsolat gyanúját felvető ügyletek elemzéséért, valamint az elemzési eredményeknek az illetékes hatóságokkal történő megosztásáért felelősek – rendszeres együttműködést folytatnak küldetésük teljesítése érdekében. Ezt jól szemlélteti a FIU.Net rendszeren keresztül továbbított, információmegosztás és együttműködés iránti kérelmek száma. A FIU.Net az uniós pénzügyi információs egységek közötti információcsere eszköze, amelynek révén 2014-ben 12 076, 2015-ben pedig 17 149 alkalommal valósult meg információcsere²¹. A más uniós tagállamokat is érintő gyanús ügyletekre vonatkozó bejelentések aránya tagállamonként igen eltérő. A tagállamok zöme nem rendelkezik pontos adatokkal, ugyanakkor számos tagállam becslése szerint az illetékes hatóságokhoz eljuttatott, gyanús ügyletekre vonatkozó bejelentések 30–50 %-a uniós dimenziójú gyanús ügyletre utal²².

A több uniós tagállamot érintő, pénzmosással kapcsolatos nyomozások meglehetősen gyakoriak. Az egyik tagállam becslése szerint az összes ügy 10–15 %-a uniós dimenziójú. Két másik tagállam ezt az arányt 20 %-ra becsüli, néhány további tagállamban pedig akár a 70 %-ot is elérheti. Öt tagállam becslése szerint a pénzmosással kapcsolatos, uniós dimenziójú nyomozások aránya 38 % és 50 % közé tehető. Egy tagállam jelezte, hogy az alaphüvelyek mintegy 50 %-át külföldön követték el²³.

A tagállamok és az összekötő ügyészek bejelentései nyomán az Eurojustnál nyilvántartásba vett számos ügy alátámasztja, hogy a pénzmosás határokon átnyúló dimenziójú jelenség, amelyet a tagállamok közötti igazságügyi együttműködés keretében kell kezelni. Az Eurojust 2012-től 2015 júliusáig 724 pénzmosási ügyet vett nyilvántartásba. Éves szinten a pénzmosási ügyek száma a 2013-as 193-ról 2015-ben 286-ra emelkedett. 2016. január 1. és szeptember 30. között az Eurojust 212 ügyet vett nyilvántartásba. Az Eurojust által 2015. január és április között szervezett 160 koordinációs értekezlet közül átlagosan minden nyolcadik (12,5 %) a pénzmosásról szólt, ami a 2014-es arány kétszerese. Az Eurojust ügyszámát nézve a pénzmosás folyamatosan növekvő területet jelent.

Uniós szintű fellépés hiányában a pénzmosás problémájának nagyságrendje valószínűleg jelentősen megnövekedne a következő években. Az igazságügyi és büntető hatóságok továbbra is nehézségekbe ütköznének a pénzmosás összetettebb eseteinek kezelése során, így az elkövetőknek lehetőségük nyílna arra, hogy az uniós tagállamok közül kiválasszák a számukra legkedvezőbb igazságszolgáltatási fórumot, amelynek pénzmosás elleni jogi kerete egyáltalán nem, vagy kevésbé hatékonyan és kevésbé átfogóan kezel bizonyos büntetendő cselekményeket. A folytatódó pénzmosás végső soron – a folyamatos bűnözés és a kieső adóbevételek miatt – messzemenő társadalmi költségekkel járna, és a terrorista csoportok folyamatos finanszírozását is megkönnyítené.

²¹ Forrás: Europol.

²² A konzultációs folyamat keretében kapott tagállami visszajelzések alapján.

²³ Lásd ugyanott.

- **Arányosság**

Az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésében foglalt arányosság elvével összhangban a javasolt új irányelv arra korlátozódik, ami szükséges és arányos a nemzetközi kötelezettségek és normák végrehajtása érdekében, különös tekintettel a pénzmosás bűncselekmények minősítésére az FATF ajánlásaival és a Varsói Egyezményrel összhangban. Ez utóbbi meghaladja az FATF ajánlásaiban foglalt követelményeket: nem vizsgálja, hogy az alaphűncselekmény a pénzmosás helye szerinti ország büntetőjogi joghatósága alá tartozik-e, emellett előírja az országoknak annak biztosítását, hogy az alaphűncselekmény miatti korábbi vagy egyidejű büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet, illetve az alaphűncselekmény pontos megállapítása ne képezze a pénzmosás miatti büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet előfeltételét.

A javaslat szükség esetén tovább finomítja ezeket a kötelezettségeket egyrészt a határokon átnyúló együttműködés és információcsere javítása, másrészt pedig annak érdekében, hogy a bűnözők ne fordíthassák saját előnyükre a nemzeti szabályozások közötti különbségeket (a javaslat például bűncselekménynek minősíti a saját pénz mosását – bár azt a jövedelem átalakítására vagy átruházására, illetve eltitkolására vagy leplezésére korlátozza –, és bevezeti a maximális szankciók minimális küszöbértékeit). Az alaphűncselekmények jelen javaslatban meghatározott listája az FATF ajánlásaiban, valamint a Varsói Egyezmény mellékletében foglalt alaphűncselekmény-kategóriákon alapul, két kivétellel: a javaslat szerint a számítástechnikai bűnözés és a hűtlen kezelés is alaphűncselekménynek tekintendő.

A javaslat úgy határozza meg a pénzmosási bűncselekmények hatályát, hogy az valamennyi releváns magatartásra kiterjedjen, ugyanakkor a szükséges és arányos mértékre korlátozódjon.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésével összhangban az uniós dimenziójú súlyos bűncselekmények esetében a bűncselekmények és a büntetési tételek meghatározására vonatkozó szabályozási minimumok kizárólag az Európai Parlament és a Tanács által rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelvben állapíthatók meg.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A pénzmosás bűncselekmények minősítésével kapcsolatos hatályos rendelkezések (vagyis a 2001/500/IB kerethatározat 1. cikkének b) pontja és 2. cikke) tekintetében nem került sor utólagos értékelésre.

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

A Bizottság mérlegelte a külső tanácsadók által 2013-ban végzett felmérés eredményét, amely többek között az FATF által kiadott ajánlások – köztük a pénzmosás bűncselekmények minősítésére vonatkozó ajánlás – tagállami teljesítését vizsgálta. A 2013-ban közzétett online kérdőívet kitöltők többsége úgy vélte, hogy a pénzmosás uniós szintű meghatározása eredményesen hozzájárulna a pénzmosás határokon átnyúló vonatkozásainak kezeléséhez. A felmérés szerint továbbá általános támogatottságot élvez az alaphűncselekmények körének harmonizálása, és az is kiderült, hogy a bűnözők az e téren fennálló különbségeket kihasználva azon tagállamokban moshatják tisztára illegális jövedelmüket, ahol a pénzmosás elleni intézkedéseket a legenyhébbnek gondolják. Ebből adódóan az illetékes hatóságok határokon átnyúló szintű gyakorlati problémákkal szembesülnek. A felmérés szerint az

érdekeltek felek alapvetően támogatják azt az elképzelést, hogy egy uniós intézkedés harmonizálja a saját pénz mosásának bűncselekménynek minősítését.

2016 októberében a Bizottság konzultált a tagállamokkal a pénzmosás bűncselekménynek minősítésével kapcsolatos, meglévő nemzeti szintű rendelkezéseikről: valamennyi tagállamra vonatkozóan bekért egy naprakész információkat tartalmazó, országspecifikus adatlapot. A konzultációs folyamat eredményeit a tagállamokkal tartott, 2016. novemberi találkozó keretében tekintették át, ahol az olyan kérdések különféle megközelítéseit is megvitatták, mint például az alaphűncselekmények, a büntetőjogi felelősséget megállapító korábbi ítélet vagy az alaphűncselekmény megállapítása mint előfeltétel, a saját pénz mosásának bűncselekménynek minősítése, valamint a szankciók mértéke.

A Bizottság ugyancsak 2016 novemberében a jogi szakmai szervezetek képviselőivel is kapcsolatba lépett, hogy kikérje véleményüket az ütemtervben bemutatott irányelvjavaslattal kapcsolatos bizottsági elképzelésekről. Az érdekelt felek alapvetően azt emelték ki, hogy a pénzmosás uniós szintű átfogó és eredményes kezeléséhez feltétlenül harmonizálni kell a pénzmosási bűncselekményeket és a szankciókat. Emellett jelezték, hogy az eltérő meghatározások gyakran akadályozták a pénzmosási bűncselekmények büntetőeljárás alá vonása céljából folytatott határokon átnyúló hatékony együttműködést. A pénzmosás, illetve a bűncselekmény meghatározásai közötti jelentős különbségek megszüntetése lehetővé tenné a bűnüldöző hatóságok közötti határokon átnyúló információcsere és együttműködés javítását. A pénzmosási bűncselekményekre kiszabható szankciók mértékének összehangolása ugyancsak hozzájárulna az eredményesebb bűnüldözéshez és elrettentéshez Unió-szerte.

A Bizottság a tagállamok közötti rendőrségi és igazságügyi együttműködés támogatásáért felelős uniós ügynökségekkel is konzultált.

Ezen túlmenően figyelembe vett más adatokat is, például az Eurostat pénzmosásról szóló aktualizált jelentését és az ECOLEF projekt megállapításait²⁴. A Bizottság továbbá a szervezetek egyéb releváns jelentéseiből is merített, amilyen például a Moneyval által 2015-ben kiadott, a bűncselekményből származó jövedelem tisztára mosásának tipológiájáról szóló jelentés²⁵.

• **Hatásvizsgálat**

Mivel az irányelvjavaslat elsősorban nemzetközi kötelezettségeken és normákon alapul, a javaslattal kapcsolatban kivételesen nem készült hatásvizsgálat.

A javaslat ugyanakkor a korábban ismertetett külső tanulmányok és értékelések keretében gyűjtött tényadatokra és az érdekelt felekkel folytatott különböző konzultációk eredményeire épül.

A rendelkezésre álló tényadatokat felhasználva több megközelítés került mérlegelésre:

²⁴ Unger B. (és mások), ECOLEF (a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó politika gazdasági és jogi hatékonysága) projekt – zárójelentés, „A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó politika gazdasági és jogi hatékonysága”, 2013. február.

²⁵ Jelentés a szervezett bűnözésből származó jövedelem tisztára mosásának tipológiájáról, Moneyval, 2015. április.

1. uniós vagy nemzeti szintű nem jogalkotási intézkedések, köztük iránymutatások, a bevált gyakorlatok cseréje, képzés, valamint az alaphűncselekményeket tartalmazó megfelelési táblázatok összeállítás;

2. a javaslatnak az FATF ajánlásaira való korlátozása, a pénzmosás uniós meghatározásának a nemzetközi normákhoz való igazítása, ugyanakkor a tagállamok számára kiterjedt mérlegelési jogkör biztosítása más területeken;

3.1. a Varsói Egyezmény rendelkezéseit átűltető javaslat, amely enyhíti a pénzmosási bűncselekmény alaphűncselekményének bizonyítására vonatkozó követelményeket;

3.2. a Varsói Egyezmény rendelkezéseit átűltető javaslat, amely bizonyos vonatkozásokban túlmutat a nemzetközi kötelezettségeken, és tartalmazza az alaphűncselekmények meghatározását, bűncselekménynek minősíti a saját pénz mosását, valamint megállapítja a szankciók minimális és/vagy maximális mértékét;

4. a pénzmosási bűncselekmény különböző körűlményeit és elemeit meghatározó javaslat (amely tartalmazza a jövedelem átalakításának/átruházásának, illetve a bűncselekményből származó jövedelem eltitkolásának, megszerzésének, birtoklásának és felhasználásának meghatározását), amely az alaphűncselekmény fajtájától függetlenül bűncselekménynek minősíti a pénzmosást, és a gondatlanságból elkövetett pénzmosást is bűncselekménynek minősíti.

Az összegűűjtött tényadatok és a fentiekben ismertetett korábbi értékelések alapján a Bizottság olyan megközelítés mellett döntött, amely a Varsói Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően minimális mértékű harmonizációval jár, és a nemzetközi kötelezettségeket csupán azokon a területeken haladja meg, ahol az intézkedés bizonyíthatóan előnyös a határokon átnűűlő együttműködés szempontjából, mindazonáltal tiszteletben tartja a nemzeti hagyományokat és az ítélezési gyakorlatot, továbbá garantálja az uniós joggal való összhangot annak biztosítása révén, hogy az uniós jogi aktusokban meghatározott valamennyi bűncselekmény a pénzmosás alaphűncselekményének minősűűljön.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javaslat célja, hogy nemzetközi kötelezettségeket és normákat vezessen be az uniós jogrendbe, valamint a jogi keret korszerűsítése révén lehetővé tegye a pénzmosás határokon átnűűlő jelenségével szembeni megfelelő fellépést. Ez segíti a tagállamokat a vonatkozó rendelkezések átűűltetésében és végrehajtásában.

- **Alapvető jogok**

A büntetni rendeltség bevezetését, végrehajtását és alkalmazását az alapvető jogi kötelezettségek maradéktalan tiszteletben tartása mellett kell megvalósítani. Az alapvető jogok és szabadságok gyakorlása csakis az Alapjogi Charta 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek mellett korlátozható, tehát az arányosság elvére figyelemmel, a korlátozásra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja, továbbá a korlátozásnak a törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával kell megvalósűűlnia.

E tekintetben az Alapjogi Chartában rögzített számos alapvető jogot és szabadságot figyelembe kell venni. A javasolt intézkedés szempontjából kiemelkedő jelentőségű jogok többek között, de nem kizárólag a következők: a Charta I. címében foglalt jogok, a

szabadsághoz és biztonsághoz való jog (a Charta 6. cikke), a tulajdonhoz való jog (a Charta 17. cikke), a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog (a Charta 47. cikke), az ártatlanság véelme és a védelemhez való jog (a Charta 48. cikke), a bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvei (a Charta 49. cikke), valamint a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma (*non bis in idem*, a Charta 50. cikke).

A bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvét, az ártatlanság véelmét és a védelemhez való jogot érvényre kell juttatni az ezen irányelvben foglaltak szerint a pénzmosás bűncselekménynek minősítésével, valamint a kapcsolódó büntetőjogi és nem büntetőjogi szankciók meghatározásával kapcsolatban az Unió és a tagállamai által elfogadott valamennyi intézkedésben, amelyeknek menteseknek kell lenniük az önkényesség bármely formájától.

Az alapvető jogok általános tiszteletben tartása és az arányosság elvének betartása abban nyilvánul meg, hogy a bűncselekmények hatálya az EU belső biztonságát kimondottan veszélyeztető cselekmények hatékony büntetőeljárás alá vonásához szükséges mértékre korlátozódik.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

E javaslatnak nincsenek az Uniót érintő közvetlen költségvetési vonzatai.

5. TOVÁBBI ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Az irányelv végrehajtását a Bizottság az irányelvnek való megfeleléshez szükséges törvények, rendeletek és igazgatási rendelkezések hatálybaléptetése érdekében hozott intézkedésekre vonatkozó, a tagállamok által szolgáltatott információk alapján fogja nyomon követni.

A Bizottság két évvel az irányelv végrehajtásának határideje után értékelő jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak arról, hogy a tagállamok milyen mértékben hajtották végre az irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

A Bizottság nem tart szükségesnek a nemzeti jogba való átültetésről szóló magyarázó dokumentumokat.

- **A javaslat rendelkezéseinek részletes magyarázata**

1. cikk: Tárgy és hatály. – Ez a rendelkezés meghatározza az irányelvtervezet célját és hatályát, konkrétan minimumszabályokat állapít meg a bűncselekmények meghatározására és a szankciókra vonatkozóan a pénzmosási bűncselekmények terén.

2. cikk: Fogalommeghatározások. – Ez a rendelkezés tartalmazza az uniós vívmányokkal²⁶ összhangban a „vagyon” meghatározását (a pénzmosási bűncselekményekkel kapcsolatban,

²⁶ Megegyezik a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv

vö. 3. cikk), illetve a „jogi személy” meghatározását (a jogi személyek felelősségének megállapítására vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatban, vö. 6. cikk).

A tagállamok továbbra is különböző megközelítéseket alkalmazhatnak a pénzmosás alapbűncselekményeire vonatkozóan (pl. az alapbűncselekmény fajtájától függetlenül bűncselekménynek minősítik a pénzmosást, jegyzékbe foglalják az alapbűncselekményeket, vagy jegyzékbe foglalják a bűncselekményeket és a kapcsolódó minimális büntetéseket), ugyanakkor ez a rendelkezés tartalmazza a pénzmosás alapbűncselekményének minősülő „büntetendő cselekmények” meghatározását. Az e rendelkezésben foglaltaknak megfelelően azon büntetendő cselekmények köre, amelyek eredményeképp létrejön a pénzmosás tárgyát képező vagyon, összhangban áll a Pénzügyi Akció Munkacsoport 3. ajánlásával, miszerint az alapbűncselekmények meghatározásakor alkalmazott megközelítéstől függetlenül egyes meghatározott kategóriákba tartozó bűncselekményeket e körbe kell sorolni. Az e rendelkezésben szereplő felsorolás ugyancsak összhangban áll az Európa Tanács pénzmosásról, a bűncselekményből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról, valamint a terrorizmus finanszírozásáról szóló 2005-ös egyezménye (CETS 198. sz.) 9. cikkének (4) bekezdésével, amely előírja az egyezmény részes felei számára, hogy alkalmazzák a pénzmosási bűncselekményt az egyezmény függelékében szereplő alapbűncselekmények kategóriáira. A Pénzügyi Akció Munkacsoport által meghatározott kategóriák, illetve az egyezmény függelékében szereplő kategóriák megegyeznek az e javaslat 2. cikkében felsorolt büntetendő cselekményekkel, egyetlen kivétellel: a 2. cikk a számítástechnikai bűnözést is alapbűncselekménynek minősíti, az alábbiakban foglaltak szerint.

Mindazonáltal az FATF és a 2005-ös egyezmény nem határozza meg, csupán felsorolja ezeket a kategóriákat, ami tág teret enged az országok közötti különbségeknek az alapbűncselekmények körét illetően. Ennek következtében egyes tagállamokban meglehetősen korlátozott a nemzeti előírásokban foglalt alapbűncselekmények köre. Emellett a tagállamok nem alakítottak ki átfogó egységes értelmezést azon mögöttes büntetendő cselekményekkel kapcsolatban, amelyek eredményeképp létrejön a pénzmosás tárgyát képező vagyon.

Az Európával folytatott konzultációból kiderült, hogy a pénzmosás lehetséges alapbűncselekményeivel kapcsolatos eltérő álláspontok megnehezítik a pénzmosással összefüggő pénzügyi tranzakciók megakadályozását, valamint a határokon átnyúló pénzmosás büntetőeljárás alá vonását a pénzmosási tényállás azonosítása érdekében. Ezzel egyidejűleg a konzultációs folyamat keretében az Eurojust megemlítette, hogy a tagállamok nehézségekkel küzdenek a pénzmosás határokon átnyúló eseteivel kapcsolatos nyomozás és vádemelés terén, pontosan e bűncselekmény járulékos jellege miatt. Más érdekelt felek is jelezték, hogy az alapbűncselekmények tekintetében fennálló különbségek akadályozzák a határokon átnyúló együttműködést. Mivel a tagállamok gyakran csak akkor fogadják el a pénzmosással kapcsolatos nyomozások vagy vádemelések terén folytatandó együttműködésre való felkérést, ha a mögöttes alapbűncselekmény saját joghatóságukban is alapbűncselekménynek minősülne – ha azt az adott tagállam területén követték volna el –, az együttműködés nem minden esetben lehetséges, és így a bűnözők sikeresen tisztára moshatják a bűncselekményből származó jövedelmüket.

Amennyiben az uniós jogban már létezik az alapbűncselekmények valamelyikét meghatározó jogszabály, a jelen javaslat hivatkozik a releváns uniós jogi aktusra, ezáltal biztosítva, hogy az

hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (3) bekezdésével (HL L 141., 2015.6.5., 85. o.).

adott uniós jogi aktusban meghatározott valamennyi bűncselekmény a pénzmosás alapbűncselekményének minősüljön. Ez hozzájárul a meglévő eltérések csökkentéséhez és az átfogóbb egységes értelmezés előmozdításához.

Ezen túlmenően kezelni kell a számítástechnikai bűnözés és az információs rendszerek elleni támadások egyre növekvő veszélyét, különös tekintettel a szervezett bűnözéshez kapcsolódó támadásokra. A számítástechnikai bűnözés az EUMSZ 83. cikkében említett bűncselekményi területek közül az egyetlen, amely nem szerepel a Pénzügyi Akció Munkacsoport által, illetve a Varsói Egyezményben meghatározott bűncselekmény-kategóriák között. A számítástechnikai bűnözés pénzügyi hatása és a belőle származó jövedelem megbízható adatok és kutatási eredmények hiányában nehezen számszerűsíthető, ám az esetek azt mutatják, hogy a számítástechnikai bűnözésből származó jövedelmet kifinomult rendszereken keresztül, hagyományos és új fizetési módszerek együttes alkalmazásával mossák tisztára²⁷. A számos számítástechnikai bűncselekmény mozgatórugóját jelentő pénzügyi ösztönző felszámolása érdekében ez a rendelkezés a pénzmosás alapbűncselekményének minősíti a számítástechnikai bűnözést, beleértve a 2013/40/EU irányelvben²⁸ foglalt valamennyi bűncselekményt.

3. cikk: Pénzmosási bűncselekmények. – Ez a rendelkezés meghatározza, hogy mely bűncselekmények tekintendők pénzmosási bűncselekménynek a tagállamokban.

A rendelkezés végrehajtja a Varsói Egyezmény 9. cikkének (1) bekezdését annak meghatározása által, hogy milyen lényeges elemekből tevődik össze a pénzmosás, vagyis a büntetendő cselekményekből származó vagyon átalakítása vagy átruházása a vagyon jogellenes eredetének titkolása vagy leplezése céljából (az (1) bekezdés a) pontja), illetve a vagyon valódi jellegének, forrásának, helyének, rendelkezésre állásának, mozgásának, a hozzá fűződő jogoknak vagy tulajdonjogának titkolása vagy leplezése (az (1) bekezdés b) pontja).

Ez a rendelkezés továbbá túlmutat az FATF ajánlásán és a Varsói Egyezményen, mivel bevezeti a büntetendő cselekményből származó vagyon megszerzésének, birtoklásának és felhasználásának bűncselekménynek minősítésére vonatkozó kötelezettséget, ami a Varsói Egyezményben az adott ország alkotmányos elveitől és jogrendszerének alapfogalmaitól függő lehetőségként szerepel. A bűncselekményből származó jövedelem pusztán birtoklása a tagállamok zömében nem minősül bűncselekménynek²⁹. A javaslat a tagállamok eltérő jogi hagyományait tiszteletben tartva lehetővé teszi a pénzmosás e típusának kizárását a saját pénzmosásának fogalmából (lásd alább a 3. cikk (3) bekezdésével kapcsolatban).

A Varsói Egyezménynek megfelelően a pénzmosás három típusát (átalakítás vagy átruházás, titkolás vagy leplezés, valamint megszerzés, birtoklás vagy felhasználás) szándékos elkövetés esetén kell bűncselekménynek minősíteni. A javaslat nem tartalmaz gondatlansági elemet. A Varsói Egyezmény 9. cikkének (3) bekezdése mérlegelési jogkört biztosít a felek számára az olyan esetek bűncselekménynek minősítését illetően, amikor az elkövető „a) sejtette, hogy a vagyon bűncselekményből származó jövedelem; valamint b) sejtenie kellett volna, hogy a vagyon bűncselekményből származó jövedelem.” A tagállamok eltérő megközelítéseket

²⁷ A Moneyval kutatási jelentése, „Criminal money flows on the Internet: methods, trends and multi-stakeholder counteraction” (*A bűncselekményből származó pénz áramlása az interneten: módszerek, tendenciák és az érintett felek interakciója*), 2012. március.

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/40/EU irányelve (2013. augusztus 12.) az információs rendszerek elleni támadásokról és a 2005/222/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 218., 2013.8.14., 8. o.).

²⁹ Unger B. (és mások), ECOLEF projekt – zárójelentés, „A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó politika gazdasági és jogi hatékonysága”, 2013. február, 16. o.

alkalmaznak a gondatlanságból elkövetett pénzmosásra vonatkozóan, ami a nemzeti jogi hagyományok közötti különbségeket tükrözi a bűncselekmény fennállásának feltételeként meghatározott szubjektív elemet illetően. Ezek az eltérések mindazonáltal nem okoznak érdemi problémát a határokon átnyúló együttműködés szempontjából. Mivel ez az irányelv csupán minimumszabályokat határoz meg, a tagállamok továbbra is élhetnek a gondatlanságból elkövetett pénzmosás bűncselekménynek minősítésére vonatkozó lehetőséggel.

Ezen túlmenően e rendelkezés (2) bekezdése értelmében a fentiekben említett pénzmosási bűncselekmények büntetendősége szempontjából nem számít az alpbűncselekmény miatti korábbi vagy egyidejű büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet megléte vagy hiánya, és az sem, hogy pontosan azonosítható-e a vagyont létrehozó büntetendő cselekmény elkövetője vagy az adott büntetendő cselekmény egyéb körülményei. E rendelkezés ilyen módon végrehajtja a Varsói Egyezmény (5), (6) és (9) bekezdését annak biztosítása által, hogy a pénzmosás az alpbűncselekmény miatti korábbi vagy egyidejű büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet hiányában is bűncselekménynek minősüljön, a vagyont létrehozó bűncselekmény pontos megállapításának követelménye nélkül.

Az Eurojust és más érintett felek jelezték, hogy az alpbűncselekmény pontos megállapítására vonatkozó követelmény lényeges akadály, amely rendkívül megnehezítheti a pénzmosás elleni, határokon átnyúló küzdelmet. Az Europol szerint a legtöbb bűnüldöző hatóság számára előírás az alpbűncselekmény bemutatása. A bűnüldöző hatóságok véleménye szerint a pénzmosási ügyekben indított nyomozásokban a gyanús pénzeszközök konkrét alpbűncselekménnyel történő összekapcsolása jelenti az első számú problémát: egy több joghatóságra kiterjedő ügyben, amelynek felderítését az Europol is támogatta, az alpbűncselekmény elkövetésének helye szerinti ország nem válaszolt a kölcsönös jogsegély iránti megkeresésekre. Az ügyben érintett valamennyi ország kiemelte, hogy a fő akadályt a pénzforrások konkrét alpbűncselekményhez való társítása jelentette.

Még azokban a tagállamokban is, ahol a pénzmosás miatti büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet meghozatalához annak bizonyítása is elegendő, hogy a pénz nem származhat legális forrásból, az ítélet vagy a vagyonekbevezést elrendelő határozat alátámasztása érdekében rendszerint megkövetelik a bűncselekményre utaló jelek ismertetését. Következésképpen az e javaslatban érvényesített megközelítés a Varsói Egyezmény követelményével és a nemzeti gyakorlatokkal egyaránt összhangban áll.

Emellett a Varsói Egyezmény értelmében a pénzmosás büntetőeljárás alá vonásának akkor sincs akadálya, ha a jövedelmet létrehozó büntetendő cselekményt más országban követték el. A javaslat (2) bekezdésének c) pontjában foglaltak szerint nem számít, hogy a vagyont létrehozó büntetendő cselekményre egy másik tagállam vagy egy harmadik ország területén került-e sor, ugyanakkor a tagállamok mérlegelhetik a kettős büntethetőség követelményének alkalmazását, vagyis hogy az alpbűncselekménynek mind az elkövetés helye szerinti országban, mind a pénzmosási bűncselekményt büntetőeljárás alá vonó tagállamban bűncselekménynek kell minősülnie, amennyiben elkövetésére ott került volna sor.

Végül ez a rendelkezés előírja a tagállamok számára, hogy minősítsék bűncselekménynek a saját pénz tisztára mosását. Az Eurojust álláspontja szerint az a tény, hogy a saját pénz tisztára mosása nem minden joghatóságban minősül bűncselekménynek, egyes tagállamok számára megnehezítheti a büntetőeljárás alá vonható bűncselekmény megállapítását, valamint a „feketepénz” mozgásával kapcsolatos nyomozást és az ilyen pénzmozgások felderítését. E cikk (3) bekezdése tisztázza, hogy a saját pénz tisztára mosása bűncselekménynek minősítésére vonatkozó követelmény az átalakításra vagy átruházásra, valamint az eltitkolásra vagy leplezésre korlátozódik, tehát a birtoklásra és felhasználásra nem alkalmazandó. Ez a

megközelítés figyelembe veszi, hogy bizonyos tagállamok a *non bis in idem* elv (amelynek értelmében ugyanazon személy ellen nem indítható kétszer eljárás ugyanazon büntetendő magatartás miatt) megsértésének tekintik, ha egy adott személy ellen büntetőeljárás indul egy általa elkövetett olyan bűncselekményből származó jövedelem pusztán „személyes célú felhasználása” miatt, amely bűncselekmény miatt már büntetőeljárás alá vonták őt³⁰. Másfelől, amennyiben a pénzmosási tevékenység a pénzügyi rendszeren keresztül történő átalakításra és átruházásra, valamint eltitkolásra és leplezésre is kiterjed, ezek a tevékenységek egyértelműen az alaphűncselekménytől megkülönböztethető, további bűncselekményeknek számítanak, amelyek az alaphűncselekmény által okozott káron felül további vagy más típusú károkat okoznak. Ez a megközelítés összhangban áll a tagállamok ítélkezési gyakorlatával³¹.

4. cikk: Felbujtás, bűnsegély és kísérlet. – Ez a rendelkezés a fent említett bűncselekményekre alkalmazandó, és előírja a tagállamok számára, hogy nyilvánítsák bűncselekménynek az említett bűncselekményekhez nyújtott bűnsegély, az azokra való felbujtás, valamint azok kísérletének különböző formáit.

A pénzmosási bűncselekményhez nyújtott bűnsegély igen változatos tevékenységeket fedhet le az ilyen cselekmények elkövetésének elősegítésétől és ajánlásától kezdve az elkövetéshez nyújtott támogató szolgáltatások biztosításáig.

Ez a rendelkezés biztosítja a fent említett nemzetközi normákkal való összhangot.

Ezen túlmenően, a hatékony elrettentés biztosítása érdekében szükség van a felbujtás bűncselekménynek minősítésére, hogy büntethető legyen másoknak a fent említett bűncselekmények elkövetésére való felhívása.

5. cikk: Természetes személyekkel szembeni szankciók. – Ez a rendelkezés valamennyi bűncselekményre alkalmazandó, és előírja a tagállamok számára a hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók alkalmazását.

A rendelkezés továbbá megállapítja a maximális szankció minimális szintjét. A 2001/500/IB kerethatározat a pénzmosás egyes típusai tekintetében már jelenleg is négy évben állapítja meg a maximális szankció alsó küszöbét. A mostani javaslat a maximális szankció minimális szintjét négy év szabadságvesztésben állapítja meg, legalábbis a súlyos esetek tekintetében. Az alsó küszöbérték meghatározása figyelembe veszi a hatályos tagállami szabályokat.

A maximális szankció minimális szintének uniós szinten történő meghatározása elősegíti a nemzetközi rendőrségi és igazságügyi együttműködést, és fokozza a szankciók visszatartó erejét. Több elemzés is rámutatott a szankciók/bírságok alacsony szintjére és az alacsony vádemelési arányra³². Ennek hátterében több ok is meghúzódhat – köztük az, hogy illetékes hatóságok korlátozott hozzáféréssel, kapacitással, illetve erőforrásokkal rendelkeznek a különösen összetett ügyekkel kapcsolatos lényeges információk elérése és elemzése terén –, ugyanakkor a pénzmosási bűncselekmény szűk meghatározása, a szankciók alacsony szintje és a bizonyítás nehézségei minden bizonnyal súlyosbítják a problémát. A végrehajtás hiányosságain felül ez a helyzet maga után vonja a legkedvezőbb igazságszolgáltatási fórum kiválasztásának („forum shopping”) kockázatát, vagyis azt, hogy a bűnözők ott bonyolítják le pénzügyi tranzakcióikat, ahol a pénzmosás elleni intézkedéseket a legenyhébbnek vélik.

³⁰ Az FATF és a Moneyval közös értékelő jelentései, valamint a tagállamokkal folytatott konzultációk eredményei alapján.

³¹ Lásd ugyanott.

³² Az FATF és a Moneyval közös értékelő jelentései alapján.

6. cikk: *Súlyosító körülmények.* – Ez a rendelkezés a 3. cikkben meghatározott pénzmosási bűncselekményekre alkalmazandó annak biztosítása érdekében, hogy súlyosító körülménynek minősüljön, ha a bűncselekményt a 2008/841/IB tanácsi kerethatározat³³ meghatározása szerinti bünszervezeten belül követték el, vagy ha az elkövető szakmai pozíciójával visszaélve tette lehetővé a pénzmosást.

7. cikk: *Jogi személyek felelőssége.* – Ez a rendelkezés a fent említett valamennyi bűncselekményre alkalmazandó, és előírja a tagállamok számára a jogi személyek felelősségének megállapítását, ami ugyanakkor nem helyettesítheti a természetes személyek felelősségének megállapítását. A rendelkezés összhangban áll a Varsói Egyezmény 10. cikkével.

A rendelkezés az egyéb uniós jogi eszközökben használt egységes megfogalmazást követi, amely szerint a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek az 1–4. cikkben említett olyan bűncselekményekért, amelyeket a jogi személyen belül vezető tisztséget betöltő személy követett el a jogi személy javára. Nem követelmény, hogy az ilyen felelősség kizárólag büntetőjogi jellegű legyen.

8. cikk: *Jogi személyekkel szembeni szankciók.* – Ez a rendelkezés a jogi személyekkel szembeni szankciókra alkalmazandó. A rendelkezés az egyéb uniós jogi eszközökben használt egységes megfogalmazást követi.

9. cikk: *Joghatóság.* – Ez a rendelkezés a fent említett valamennyi bűncselekményre vonatkozik, és előírja, hogy az igazságügyi hatóságok rendelkezzenek olyan hatáskörökkel, amelyek az irányelvben meghatározott bűncselekmények vonatkozásában lehetővé teszik számukra a nyomozás indítását, a büntetőeljárás lefolytatását és az ítélet meghozatalát.

10. cikk: *Nyomozati eszközök.* – Ez a rendelkezés azt hivatott biztosítani, hogy a szervezett bűnözéssel vagy egyéb súlyos bűncselekményekkel kapcsolatos ügyek tekintetében a nemzeti jogban biztosított nyomozati eszközök a pénzmosási ügyekben is alkalmazhatók legyenek.

11. cikk: *A 2001/500/IB kerethatározat egyes rendelkezéseinek felváltása* – Ez a rendelkezés a 2001/500/IB kerethatározat 1. cikkének b) pontjában és 2. cikkében foglalt, a pénzmosás bűncselekménynek minősítéséről szóló jelenlegi rendelkezések helyébe lép az irányelvben részt vevő tagállamok tekintetében.

A 2001/500/IB kerethatározat 1. cikkének a) pontjában, valamint 3. és 4. cikkében foglalt, vagyoneklobzással kapcsolatos rendelkezéseket a 2014/42/EU irányelv váltotta fel.

³³

A Tanács 2008/841/IB kerethatározata (2008. október 24.) a szervezett bűnözés elleni küzdelemről (HL L 300., 2008.11.11., 42. o.).

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**a pénzmosással szembeni büntetőjogi fellépésről**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 83. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A pénzmosás és a hozzá kapcsolódó terrorizmusfinanszírozás, illetve szervezett bűnözés továbbra is jelentős, uniós szintű probléma, amely károsan érinti a pénzügyi szektor integritását, stabilitását és hírnevét, és veszélyt jelent az Unió belső piacára és belső biztonságára nézve. E jelenségek kezelése, valamint az (EU) 2015/849 irányelv¹ alkalmazásának megerősítése érdekében ez az irányelv a pénzmosás büntetőjogi eszközökkel történő leküzdését célozza, és lehetővé teszi az illetékes hatóságok közötti határokon átnyúló együttműködést.
- (2) A kizárólag nemzeti vagy akár uniós szinten elfogadott intézkedések nemzetközi koordináció és együttműködés nélkül igen korlátozott hatást fejtenének ki. Az Unió által a pénzmosás elleni küzdelem terén elfogadott intézkedéseknek ezért összhangban kell állniuk a nemzetközi fórumokon tett egyéb lépésekkel, és legalább ugyanolyan szigorúaknak kell lenniük.
- (3) Az uniós fellépésnek továbbra is különös figyelmet kell fordítania a Pénzügyi Akció Munkacsoport (a továbbiakban: FATF) által megfogalmazott ajánlásokra, valamint a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemben részt vevő más nemzetközi testületek által alkalmazott eszközökre. A vonatkozó uniós jogi aktusokat adott esetben szorosabban össze kell hangolni az FATF által 2012 februárjában elfogadott, a pénzmosás, valamint a terrorizmusfinanszírozás és a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni küzdelemről szóló nemzetközi standardokkal (a továbbiakban: a felülvizsgált FATF-ajánlások). Az Európa Tanács pénzmosásról, a bűncselekményből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról, valamint a terrorizmus finanszírozásáról szóló 2005-ös egyezményének (CETS 198. sz.) aláíró feleként az Uniónak át kell ültetnie jogrendjébe az egyezményben foglalt előírásokat.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.).

- (4) A 2001/500/IB tanácsi kerethatározat² meghatározza a pénzmosás bűncselekménynek minősítésére vonatkozó követelményeket. A kerethatározat azonban nem elég átfogó, és a pénzmosás büntetőjogi kezelése nem kellőképpen koherens a pénzmosás egész Unióra kiterjedő hatékony felszámolásához, ami végrehajtási hiányosságokhoz vezet és hátráltatja a különböző tagállamok illetékes hatóságai közötti együttműködést.
- (5) A pénzmosás alapbűncselekményének minősülő büntetendő cselekmények meghatározásának valamennyi tagállamban kellőképpen egységesnek kell lennie. A tagállamoknak az FATF által kidolgozott kategóriák mindegyikébe egy sor bűncselekményt kell besorolniuk. Amennyiben a bűncselekmény-kategóriát az uniós jog határozza meg – mint például a terrorizmus vagy a környezeti bűnözés esetében –, a jelen irányelv hivatkozik a releváns jogszabályokra. Ez biztosítja, hogy a terrorizmusfinanszírozásból származó jövedelem tisztára mosása és a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme büntetendő legyen a tagállamokban. Amennyiben az uniós jog lehetővé teszi a tagállamok számára a büntetőjogi szankcióktól eltérő szankciók alkalmazását, ez az irányelv nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy az ilyen eseteket a jelen irányelv alkalmazásában alapbűncselekménynek minősítsék.
- (6) A felülvizsgált FATF-ajánlásokkal összhangban a közvetlen, illetve közvetett adókkal kapcsolatos adóbűncselekményeket be kell illeszteni a büntetendő cselekmény meghatározásába. Mivel előfordulhat, hogy az egyes tagállamokban más-más adóbűncselekmények minősülnek a jelen irányelvben meghatározott szankciók által büntetendő cselekménynek, az adóbűncselekmény nemzeti jogi meghatározásai eltérhetnek egymástól. Mindazonáltal az tagállamok nemzeti joga szerinti, adóbűncselekményre vonatkozó meghatározások harmonizálása nem cél.
- (7) Ez az irányelv nem alkalmazandó a pénzmosásra, amennyiben a szóban forgó vagyon az Unió pénzügyi érdekeit érintő, az (EU) 2017/XX irányelvben³ megállapított különleges szabályok hatálya alá tartozó bűncselekményből származik. Az EUMSZ 325. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás leküzdésére megteszik ugyanazokat az intézkedéseket, mint amelyeket a saját pénzügyi érdekeiket sértő csalás leküzdésére tesznek.
- (8) Amennyiben a pénzmosás nem csupán a birtoklást vagy felhasználást takarja, hanem a vagyon átruházására vagy a pénzügyi rendszeren keresztül történő eltitkolására és leplezésére is kiterjed, és az alapbűncselekmény által okozott kárhoz képest további kárt eredményez – például sérti a pénzügyi rendszer integritását –, a cselekményt különállónan kell büntetni. A tagállamoknak tehát biztosítaniuk kell, hogy az ilyen magatartás akkor is büntetendő legyen, ha elkövetője azonos a vagyont létrehozó büntetendő cselekmény elkövetőjével (saját pénz tisztára mosása).
- (9) Annak érdekében, hogy a pénzmosás elleni küzdelem a szervezett bűnözés elleni fellépés hatékony eszköze legyen, el kell tekinteni a vagyont létrehozó bűncselekmény részleteinek megállapítására vonatkozó kötelezettségtől csakúgy, mint az alapbűncselekmény miatti korábbi vagy egyidejű büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet követelményétől. A pénzmosással kapcsolatos vádemelés szempontjából nem

² A Tanács 2001/500/IB kerethatározata (2001. június 26.) a pénzmosásról, valamint a bűncselekményhez felhasznált eszközök és az abból származó jövedelmek azonosításáról, felkutatásáról, befagyasztásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról (HL L 182., 2001.7.5., 1. o.),

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/XX irányelve (2017. xx xx.) Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L x., 2017.xx.xx., x. o.).

jelenthet akadályt pusztán az a tény, hogy az alaphűncselekműnyt egy másik tagállamban vagy egy harmadik országban követték el, amennyiben az az adott másik tagállamban, illetve harmadik országban is bűncselekműnynek minűsűl. A tagállamok elűfeltételként megkövetelhetik, hogy az alaphűncselekműnynek saját nemzeti joguk szerint is bűncselekműnynek kellene minűsűlnie, amennyiben elűkűvetésére saját területűkűn került volna sor.

- (10) Ez az irányelv a szándékosan elűkűvetett pénzmosás bűncselekműnynek minűsítésére irányul. A szándékosságra és tudatosságra az objektív, ténybeli körűlműnyekbűl lehet következtetni. Mivel az irányelv minimumszabályokat állapít meg, a tagállamok szigorűbb büntetűjogi szabályokat is elfogadhatnak, illetve fenntarthatnak a pénzmosást illetűen. A tagállamok például rendelkezhetnek úgy, hogy a hanyag vagy tudatos gondatlanságbűl elűkűvetett pénzmosás is bűncselekműnynek minűsűljűn.
- (11) A pénzmosás egész Unióra kiterjedű visszaszorítása érdekében a tagállamoknak meg kell állapítaniuk a jelen irányelvben meghatározott bűncselekműnyekre vonatkozó szankciűk minimális típusait és szintjeit. Amennyiben a bűncselekműnyt a 2008/841/IB tanácsű kerethatározat⁴ meghatározása szerinti bűnszervezetben belűl követik el, vagy ha az elűkűvetű szakmai pozíciűjával visszaélve tette lehetűvé a pénzmosást, a tagállamoknak ezt súlyosítű körűlműnynek kell minűsíteniűk a saját jogű rendszerűk szerint alkalmazandű szabályokkal összhangban.
- (12) Az elűkűvetűk és a büntetendű cselekműnybűl származű jűvedelem mobilitására, valamint a pénzmosás visszaszorításához szükséges összetett, határokon átnyűlű nyomozásokra tekintettel valamennyű tagállamnak meg kell állapítania joghatóságot annak érdekében, hogy az illetűekes hatóságok nyomozást, illetve büntetűeljárást indíthassanak az ilyen cselekműnyek kapcsán. A tagállamoknak ilyen módon biztosítaniuk kell, hogy joghatóságuk azokra az esetekre is kiterjedjen, amikor a bűncselekműny elűkűvetésére saját területűkrűl, információs és kommunikációs technológiai eszközűk felhasználásával került sor, attűl függetlenül, hogy az eszköz az adott tagállam területén vagy azon kűvűl van-e.
- (13) Ez az irányelv felváltja a 2001/500/IB kerethatározat⁵ bizonyos rendelkezéseit azon tagállamok vonatkozásában, amelyekre nézve ez az irányelv kötelezű.
- (14) Mivel az irányelv célját – nevezetesen azt, hogy a pénzmosás tekintetében valamennyű tagállam hatékony, arányos és visszatartű erejű büntetűjogi szankciűkat alkalmazzon – a tagállamok nem tudják kielégítűen megvalósítani, viszont az az irányelv léptéke és hatása miatt uniűs szinten jobban megvalósíthatű, az Unió intézkedéseket hozhat az Eurűpai Uniűrűl szűlű szerzűdés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelűen. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelűen ez az irányelv nem lépű túl a cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (14) [Az Eurűpai Uniűrűl szűlű szerzűdéshez és az Eurűpai Unió működésérűl szűlű szerzűdéshez csatolt, az Egyesűlt Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesűlésén alapulű térség tekintetében fennállű helyzetérűl szűlű (21.) jegyzűkűnyv 3. cikkével összhangban az Egyesűlt Királyság és Írország

⁴ A Tanács 2008/841/IB kerethatározata (2008. október 24.) a szervezett bűnűzés elleni kűzdelemrűl (HL L 300., 2008.11.11., 42. o.).

⁵ A Tanács 2001/500/IB kerethatározata (2001. jűnius 26.) a pénzmosásrűl, valamint a bűncselekműnyhez felhasznált eszközűk és az abbűl származű jűvedelmek azonosításárűl, felkutatásárűl, befagyasztásárűl, lefoglalásárűl és elűkobzásárűl (HL L 182., 2001.7.5., 1. o.).

bejelentette, hogy részt kíván venni ennek az irányelvnek az elfogadásában és alkalmazásában.

(15) ÉS/VAGY

(16) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló (21.) jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban, és e jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, az Egyesült Királyság és Írország nem vesz részt ezen irányelv elfogadásában, az rájuk nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.]

(17) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló (22. sz.) jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó. A 2001/500/IB kerethatározat⁶ továbbra is kötelező és alkalmazandó Dániára,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) Ez az irányelv minimumszabályokat állapít meg a bűncselekmények meghatározására és a szankciókra vonatkozóan a pénzügyi bűncselekmények terén.
- (2) Ez az irányelv nem alkalmazandó a pénzügyi bűncselekményekre, amennyiben a szóban forgó vagyon az Unió pénzügyi érdekeit érintő, az (EU) 2017/XX irányelvben megállapított különleges szabályok hatálya alá tartozó bűncselekményből származik.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

- (1) „büntetendő cselekmény”: a következő bűncselekmények elkövetésében való mindenfajta bűnözői részvétel:
 - a) bűnszervezetben való részvétel és védelmi pénz szedése, beleértve a 2008/841/IB tanácsi kerethatározatban foglalt bármely bűncselekményt;
 - b) terrorizmus, beleértve az (EU) 2017/XX irányelvben⁷ foglalt bármely bűncselekményt;
 - c) emberkereskedelem és migráncsempészség, beleértve a 2011/36/EU irányelvben⁸ és a 2002/946/IB tanácsi kerethatározatban⁹ foglalt bármely bűncselekményt;

⁶ Lásd ugyanott.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/XX irányelve (2017. xx. xx.) a terrorizmus elleni küzdelemről, valamint a terrorizmus elleni küzdelemről szóló 2002/475/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L x., 2017.xx.xx, x. o.).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 101., 2011.4.15., 1. o.).

- d) szexuális kizsákmányolás, beleértve a 2011/93/EU irányelvben¹⁰ foglalt bármely bűncselekményt;
- e) kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott kereskedelme, beleértve a 2004/757/IB tanácsi kerethatározatban¹¹ foglalt bármely bűncselekményt;
- f) tiltott fegyverkereskedelem;
- g) lopott és egyéb javak tiltott kereskedelme;
- h) korrupció, beleértve az Európai Községek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezményben¹² és a 2003/568/IB tanácsi kerethatározatban¹³ foglalt bármely bűncselekményt;
- i) csalás, beleértve a 2001/413/IB tanácsi kerethatározatban¹⁴ foglalt bármely bűncselekményt;
- j) pénzhamisítás, beleértve a 2014/62/EU irányelvben¹⁵ foglalt bármely bűncselekményt;
- k) termékhamisítás és szerzői jog megsértése;
- l) környezeti bűnözés, beleértve a 2008/99/EK irányelvben¹⁶ vagy a 2009/123/EK irányelvben¹⁷ foglalt bármely bűncselekményt;
- m) szándékos emberölés, súlyos testi sértés;
- n) emberrablás, személyi szabadság megsértése és túszejtés;
- o) rablás vagy lopás;
- p) csempészés (többek között a vámok, a jövedéki adók és egyéb adók vonatkozásában);
- q) zsarolás;

⁹ A Tanács 2002/946/IB kerethatározata (2002. november 28.) a jogellenes be- és árutazáshoz, valamint a jogellenes tartózkodáshoz történő segítségnyújtás elleni küzdelem büntetőjogi keretének megerősítéséről (HL L 328., 2002.12.5., 1. o.).

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/93/EU irányelve (2011. december 13.) a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 335., 2011.12.17., 1. o.).

¹¹ A Tanács 2004/757/IB kerethatározata (2004. október 25.) a tiltott kábítószer-kereskedelem területén a bűncselekmények tényállási elemeire és a büntetésekre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (HL L 335., 2004.11.11., 8. o.).

¹² Egyezmény az Európai Községek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről.

¹³ A Tanács 2003/568/IB kerethatározata (2003. július 22.) a magánszektorban tapasztalható korrupció elleni küzdelemről (HL L 192., 2003.7.31., 54. o.).

¹⁴ A Tanács 2001/413/IB kerethatározata (2001. május 28.) a nem készpénzes fizetőeszközökkel összefüggő csalás és hamisítás elleni küzdelemről (HL L 149., 2001.6.2., 1. o.).

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/62/EU irányelve (2014. május 15.) az euró és más pénznemek hamisítás elleni, büntetőjog általi védelméről, valamint a 2000/383/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 151., 2014.5.21., 1. o.).

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/EK irányelve (2008. november 19.) a környezet büntetőjog általi védelméről (HL L 328., 2008.12.6., 28. o.).

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/123/EK irányelve (2009. október 21.) a hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről szóló 2005/35/EK irányelv módosításáról (JL L 280., 2009.10.27., 52. o.).

- r) hamisítás;
 - s) kalózkodás;
 - t) bennfentes kereskedelem és piaci manipuláció, beleértve a 2014/57/EU irányelvben¹⁸ foglalt bármely bűncselekményt;
 - u) számítástechnikai bűnözés, beleértve a 2013/40/EU irányelvben¹⁹ foglalt bármely bűncselekményt;
 - v) minden olyan bűncselekmény – többek között a közvetlen és közvetett adózáshoz kapcsolódó, a tagállamok nemzeti jogában meghatározott adóbűncselekmények –, amely esetében a maximálisan kiszabható büntetési tétel egy évnél hosszabb szabadságvesztés vagy szabadságelvonás, illetve azon tagállamok tekintetében, amelyek jogrendszere a bűncselekményekre minimum büntetési tételt ír elő, minden olyan bűncselekmény, amely esetében a legalacsonyabb kiszabható büntetési tétel hat hónapnál hosszabb szabadságvesztés vagy szabadságelvonás;
- (2) „vagyon”: mindennemű vagyoni eszköz, beleértve az anyagi vagy eszmei, ingó vagy ingatlan, materiális vagy immateriális javakat, valamint bármilyen formájú olyan jogi dokumentum vagy okirat, ideértve az elektronikust és digitális is, amely bizonyítja az ilyen vagyoni eszközökhöz fűződő jogcímet vagy a bennük lévő érdekeltséget;
- (3) „jogi személy”: az alkalmazandó jog értelmében jogi személyiséggel rendelkező jogalany, kivéve az államokat és a közhatalmi jogosítványokat gyakorló közjogi testületeket, valamint a közjogi nemzetközi szervezeteket.

3. cikk

Pénzmosási bűncselekmények

- (1) Minden tagállam biztosítja, hogy szándékos elkövetés esetén bűncselekményként büntetendőnek minősüljenek a következő magatartások:
- a) vagyon átalakítása vagy átruházása annak ismeretében, hogy a vagyon büntetendő cselekményből vagy ilyen cselekményben való közreműködésből származik, a vagyon jogellenes eredetének elrejtése vagy leplezése céljából, vagy az ilyen cselekmény elkövetésében részt vevő személy részére tevékenysége jogi következményeinek elkerüléséhez nyújtott segítség céljából;
 - b) a vagyon valódi jellegének, forrásának, helyének, rendelkezésre állásának, mozgásának, a hozzá fűződő jogoknak vagy tulajdonjogának titkolása vagy leplezése annak ismeretében, hogy a vagyon büntetendő cselekményből vagy ilyen cselekményben való közreműködésből származik;
 - c) vagyon megszerzése, birtoklása vagy használata annak a szerzés időpontjában való ismeretében, hogy a vagyon büntetendő cselekményből vagy ilyen cselekményben való közreműködésből származik.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/57/EU irányelve (2014. április 16.) a piaci visszaélések büntetőjogi szankcióiról (HL L 173., 2014.6.12., 179. o.).

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/40/EU irányelve (2013. augusztus 12.) az információs rendszerek elleni támadásokról és a 2005/222/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 218., 2013.8.14., 8. o.).

- (2) Annak érdekében, hogy az (1) bekezdésben említett bűncselekmények büntetendők legyenek, nincs szükség a következőkre:
- a) a vagyont létrehozó büntetendő cselekmény miatti korábbi vagy egyidejű büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet;
 - b) a vagyont létrehozó büntetendő cselekmény elkövetője személyazonosságának vagy a büntetendő cselekmény egyéb körülményeinek megállapítása;
 - c) annak megállapítása, hogy a vagyont létrehozó büntetendő cselekményre egy másik tagállam vagy egy harmadik ország területén került-e sor, amennyiben a szóban forgó magatartás az elkövetés helye szerinti tagállam vagy harmadik ország nemzeti joga értelmében bűncselekménynek minősül, és az e cikket végrehajtó tagállam nemzeti joga értelmében is bűncselekménynek minősülne, ha az elkövetésre e tagállam saját területén került volna sor.
- (3) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett bűncselekmények azokra a személyekre is alkalmazandók, akik elkövették a vagyont létrehozó büntetendő cselekményt vagy közreműködtek annak elkövetésében.

4. cikk

Felbujtás, bűnsegély és kísérlet

Minden tagállam biztosítja, hogy a 3. cikkben említett bármely bűncselekményre való felbujtás, az ahhoz nyújtott bűnsegély vagy az annak elkövetésére tett kísérlet büntetendő legyen.

5. cikk

Természetes személyekkel szembeni szankciók

- (1) Minden tagállam biztosítja, hogy a 3. és 4. cikkben említett magatartás hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal legyen büntetendő.
- (2) Minden tagállam biztosítja, hogy a 3. cikkben említett bűncselekmények – legalább a súlyos esetekben – legalább négy év maximális időtartamú szabadságvesztéssel legyenek büntetendők.

6. cikk

Súlyosító körülmények

A tagállamok biztosítják, hogy a következő körülmények súlyosító körülménynek minősüljenek a 3. és 4. cikkben említett bűncselekmények vonatkozásában, amennyiben:

- a) a bűncselekményt a 2008/841/IB kerethatározat²⁰ meghatározása szerinti bűnszervezet keretében követték el; vagy
- b) az elkövető szerződéses kapcsolatban áll a 2015/849/EU irányelv 2. cikke értelmében vett valamely kötelezett szolgáltatóval, vagy felelősséggel tartozik iránta, és a bűncselekményt szakmai tevékenységének gyakorlása során követte el.

²⁰

A Tanács 2008/841/IB kerethatározata (2008. október 24.) a szervezett bűnözés elleni küzdelemről (HL L 300., 2008.11.11., 42. o.).

7. cikk
Jogi személyek felelőssége

- (1) Minden tagállam biztosítja, hogy a jogi személy felelősségre vonható legyen a 3. és 4. cikkben említett bármely bűncselekményért, amelyet akár a saját nevében, akár a jogi személy valamely szervének tagjaként eljárva olyan személy követett el a jogi személy javára, aki a jogi személyen belül vezető tisztséget tölt be, amely az alábbiak valamelyikén alapul:
 - a) a jogi személy képviselőjének joga;
 - b) a jogi személy nevében történő döntéshozatal joga; vagy
 - c) a jogi személyen belüli ellenőrzés gyakorlásának joga.
- (2) A tagállamok biztosítják továbbá, hogy a jogi személy felelősségre vonható legyen, ha az (1) bekezdésben említett valamely személy általi felügyelet vagy ellenőrzés hiánya lehetővé tette, hogy az érintett jogi személy javára egy neki alárendelt személy a 3. és 4. cikkben említett valamely bűncselekményt elkövetse.
- (3) Az (1) és (2) bekezdés értelmében a jogi személyek felelőssége nem zárja ki az olyan természetes személyekkel szembeni büntetőeljárást, akik a 3. és 4. cikkben említett bűncselekmények bármelyikében felbujtóként, elkövetőként vagy bűnszervezőként vettek részt.

8. cikk
Jogi személyekkel szembeni szankciók

Minden tagállam biztosítja, hogy a 6. cikk szerinti bűncselekmények elkövetéséért felelősségre vont jogi személy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen büntethető, amelyek magukban foglalnak büntetőjogi és nem büntetőjogi bírságokat, valamint egyéb szankciókra is kiterjedhetnek, mint például:

- (1) az érintett jogi személy állami kedvezményekből és támogatásokból való kizárása;
- (2) az érintett jogi személynek az üzleti tevékenység gyakorlásától való ideiglenes vagy végleges eltiltása;
- (3) az érintett jogi személy bírósági felügyelet alá helyezése;
- (4) bíróság által elrendelt felszámolás;
- (5) a bűncselekmény elkövetésére használt létesítmények ideiglenes vagy végleges bezárása.

9. cikk
Joghatóság

- (1) Minden tagállam megállapítja a 3. és 4. cikkben említett bűncselekményekre vonatkozó joghatóságát, amennyiben:
 - a) a bűncselekményt egészben vagy részben a területén követték el;
 - b) az elkövető a tagállam állampolgára.
- (2) A tagállam tájékoztatja a Bizottságot, ha úgy dönt, hogy további joghatóságot állapít meg a 3. és 4. cikkben említett, a területén kívül elkövetett bűncselekményekre vonatkozóan, amennyiben:

- a) az elkövető szokásos tartózkodási helye az adott tagállam területén van;
- b) a bűncselekményt az adott tagállam területén letelepedett jogi személy javára követték el.

10. cikk *Nyomozati eszközök*

Minden tagállam biztosítja, hogy a 3. és 4. cikkben említett bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozásért vagy vádemelésért felelős személyeknek, egységeknek vagy szolgálatoknak olyan hatékony nyomozati eszközök álljanak rendelkezésükre, amelyeket például a szervezett bűnözés vagy az egyéb súlyos bűncselekmények elleni küzdelemben alkalmaznak.

11. cikk *A 2001/500/IB kerethatározat egyes rendelkezéseinek felváltása*

- (1) Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ez az irányelv kötelező, az irányelv felváltja a 2001/500/IB kerethatározat 1. cikkének b) pontját és 2. cikkét, ugyanakkor nem érinti az említett kerethatározat nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket.
- (2) Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ez az irányelv kötelező, a 2001/500/IB kerethatározatra való hivatkozásokat az ezen irányelvre való hivatkozásként kell értelmezni.

12. cikk *Nemzeti jogba való átültetés*

- (1) A tagállamok hatályba léptetik az ahhoz szükséges törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb [az elfogadás dátumától számított 24 hónapon belül] megfeleljenek. A rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.
- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

13. cikk *Jelentéstétel*

A Bizottság [az ezen irányelv végrehajtására vonatkozó határidőt követő 24 hónapon] belül jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli, hogy a tagállamok milyen mértékben tették meg az irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

14. cikk *Hatálybalépés*

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

15. cikk
Címzettek

Ennek az irányelvnek a Szerződéseknek megfelelően a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök